

Návrh na

ERB OBCE ŠIATORSKÁ BUKOVINKA (LC)

Chotár Šiatorskej Bukovinky sa rozkladá na juhu stredného Slovenska, v centrálnej časti Cerovej vrchoviny, popri hornom toku riečky Belina. Je pahorkatinový až vrchovinový, prevažne zalesnený dubinami, dubohrabinami a agáčinami. Samotná dedinka (so stredom 303 m n. m.) leží pod severozápadný úpätím vrchu Šiator (660 m n. m.), na starobyľom priechode z horného Poiplia do údolia rieky Zaďva, ktorým sa vinie cesta z Lučenca a Fiľakova do maďarského Šalgotárjánva. Pôvodne patrilo toto územie do Novohradskej stolice, dnes je súčasťou okresu Lučenec.

Opísané prírodné prostredie a významné cestné spojenie poskytovalo vhodné predpoklady na osídlenie tohoto okolia už od najstarších čias. Potvrdzujú to aj relatívne bohaté archeologické nálezy. Medzi najvýznamnejšie z nich patrí výšinné sídlisko v polohe Kőszegő z poslednej fázy doby kamennej (19. – 18. stor. pr. n. l. - tzv. mladší eneolit) a pohrebisko pilinskej kultúry zo strednej a mladšej doby bronzovej (15. – 12. stor. pr. n. l.).¹ Prítomnosť človeka tu potom pretrvala v podstate súvislo až do historických čias. Na Slovanov – Slovákov (najneskôr od 8. – 9. stor.) odkazujú viaceré miestne názvy zo širšieho okolia Šiatorskej Bukovinky.² V 10. storočí prenikli z juhu cez tunajší priesmyk do horného Poiplia prvé vojenské skupiny starých Maďarov.³ V 12. – 13. storočí tu stál v polohe Šomová stredoveký hradok.⁴

Od stredoveku až do 20. storočia bolo územie dnešnej Šiatorskej Bukovinky osídlené pomerne riedko. Išlo vlastne o niekoľko menších osád a samôt (Bukovinka, Dolina, Malý mlyn, Rovná, Šiatorská),⁵ ktoré boli pôvodne administratívno – správnu súčasťou dediny Radzovce. Ako samostatná obec sa vyčlenili až v roku 1959.

V súčasnosti je pre Šiatorskú Bukovinku popri prevažne poľnohospodárskom zamestnaní jej obyvateľov perspektívny hlavne rozvoj turistického ruchu a cezhraničnej spolupráce. Zaujímavé možnosti ponúka v tomto smere vhodné využitie zrúcanín hradu Šomoška na juhovýchodnej hranici jej chotára, ktorá je zároveň aj úsekom štátnej hranice medzi Slovenskou republikou a Maďarskou

¹ ALBERTY, J. – SLOBODA, J.: Novohrad, 2/1, Dejiny. Martin, Osveta 1989, s. 44 – 45, 55, 65.

² STANISLAV, J.: Slovenský juh v stredoveku. Turčiansky sv. Martin, Matica slovenská 1948, I. s. 415 – 416; II. s. 42 (Béna - Belina), s. 46 (Berény - Berinka), s. 257 (Karancs - Karanč), s. 440 (Ragyolc - Radzovce) atď.

³ ALBERTY, J. – SLOBODA, J.: c. d., s. 113.

⁴ Tamtiež, s. 118.

⁵ Geografické názvy okresu Lučenec. Bratislava. Slovenský úrad geodézie a kartografie 1992, s. 58 – 59.

republikou. Svojím spôsobom atraktívna je aj tunajšia prírodná rezervácia so vzácnym rastlinstvom vyskytujúcim na pozoruhodnom kopci sopečného pôvodu, so stĺpovitou štruktúrou čadičovej lávy.

S ohľadom na tieto skutočnosti je doslova žiadúca účinná propagácia obce a jej prírodných a historických pozoruhodností. V súvislosti s tým sa ukazuje ako nevyhnutná aj potreba stáleho a charakteristického symbolu obce, to znamená erbu. Vlastný znak Šiatorskej Bukovinky je však samozrejme aktuálny aj pre jeho ďalšie bežné využívanie miestnou samosprávou, respektíve jej orgánmi všade tam, kde sa má prezentovať obec, jej právne, vlastnícke, či iné kompetencie.

*

Pri súčasnom navrhovaní a schvaľovaní erbov obcí a miest na Slovensku sa spravidla vychádza z príslušných historických podkladov, najmä zo znakových pečatí, ktoré ich predstavitelia v minulosti skutočne používali. No sú aj situácie, keď sa kvôli nejakému vážnemu dôvodu musí prikročiť k vytvoreniu celkom nového znaku. A práve k tomuto spôsobu treba pristúpiť i v prípade budúceho erbu Šiatorskej Bukovinky. Táto obec, keďže de jure vznikla až v roku 1959, historickú pečať s vlastným znamením nemala a ani nemohla používať. No aj keď sa teraz vytvára nový erb, mal by obsahovo i formálne organicky zapadnúť do galérie ostatných slovenských obecných erbov.

V takýchto prípadoch sa dá inšpirovať viacerými možnosťami. Samotný názov obce Šiatorská Bukovinka, v ktorých sa odrážajú miestne historicko – topografické súvislosti, ponúka z nich tú najvhodnejšiu. A tá spočíva vo vytvorení tzv. hovoriaceho znaku. To znamená, že symboly obsiahnuté v erbe, respektíve umiestnené na štíte budú naznačovať meno obce.

Pomenovanie sa skladá z dvoch slov. Adjektívum *Šiatorská* je odvodené od názvu už spomínaného vrchu Šiator. Samotné slovo *šiator* má azda staroslovanský pôvod. V staršej ruštine sa nachádzalo v podobe *uamepъ*. Pravdepodobne odtiaľ sa dostalo do maďarčiny ako *sátor*. V týchto jazykoch znamenalo prakticky to isté, to znamená ľahký prístrešok zo silného plátna, ktorý od pradávna využívalo predovšetkým vojsko.

Substantívum *Bukovinka* korení v apelatívne označujúcom mladý alebo malý bukový les, ktoré sa neskôr transformovalo na toponymum označujúce tam založenú osadu. Nie je nepodstatné ani to, že v Šiatorskej Bukovinke sa prakticky dodnes zachovali ako jej dve najvýznamnejšie miestne časti prvé osady Šiatorská a Bukovinka.

Základný tvar a plochu budúceho erbu bude tvoriť *polokruhly* (tzv. pozdnogotický) *štít*, ktorý sa v súčasnosti na Slovensku uplatňuje prakticky pri všetkých mestských a obecných znakoch. **Farbu** podľa tohto štítu navrhujem **červenú**. V **päte štítu** sa umiestni jeden **zelený vrch** (kopec) a **na ňom strieborný** (biely) **šiator** (stan), tvarovo inšpirovaný v minulosti aj na Slovensku používanými vojenskými stanmi a to podľa osobitnej prílohy – pokynov pre výtvarníka – k tomuto návrhu. **V horných rohoch štítu** budú zrkadlovo voči sebe orientované

zlaté (žlté) bukové vetvičky s plošne naznačenými typickými bukovými listami a bukovými plodmi – *bukvicami*, nakreslené taktiež podľa osobitnej prílohy – pokynov pre výtvarníka – k tomuto návrhu.

V takto skonštruovanom návrhu bude teda šiator (stan) na kopci symbolizovať Šiatorskú a bukové vetvičky s bukvicami Bukovinku, spoločne celá navrhovaná heraldická zostava potom (tzv. hovoriaci) erb obce Šiatorská Bukovinka.

Po predbežnom odsúhlasení preloženého návrhu predstaviteľmi obecnej samosprávy v Šiatorskej Bukovinke a jeho prerokovaní na Heraldickej komisii MV SR bude podľa pravidiel vexilologickej tvorby z tohto erbu odvodená šiatorskobukovinská obecná vlajka. Oba symboly budú potom zapísané do Heraldického registra. Po definitívnom schválení obecným zastupiteľstvom a uvedení do používania sa erb aj vlajka stanú oficiálnymi symbolmi Šiatorskej Bukovinky, jej samosprávy a celej obecnej pospolitosti.

V prípade prejaveneho záujmu bude možné vyhotoviť aj obecnú pečať, korúhvu, znakovú zástavu, štandardu a ďalšie symboly obce a starostu.

V Bratislave 22. augusta 2000

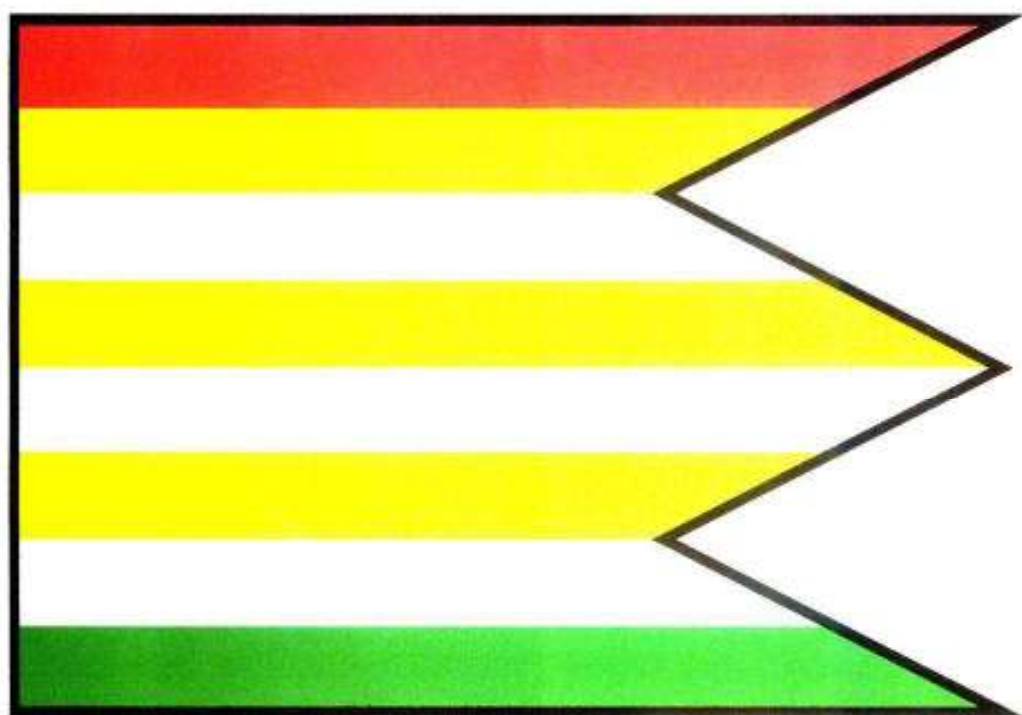

Prof. PhDr. Leon Sokolovský, CSc.

ŠIATORSKÁ BUKOVINKA /LC/

**VLAJKA OBCE
ŠIATORSKÁ BUKOVINKA**

**PEČATE OBCE
ŠIATORSKÁ BUKOVINKA**

